

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Факультет обліку, фінансів та підприємницької діяльності

Присвячується
130-річчю НУХТ

Всеукраїнська
науково-практична
конференція

**«Актуальні проблеми
економічного та соціального
розвитку підприємств
харчової промисловості»**

24 — 25 квітня 2014 рік

КИЇВ НУХТ 2014

ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

О.В. Овдій, ст. викладач

Національний університет харчових технологій

В даний час в теорії управління запасами склалася суперечлива ситуація, з одного боку, майже в кожному підручнику або навчальному посібнику з логістики є розділи, присвячені управлінню запасами, з іншого боку, — більшість логістичних компаній і фірм, якщо судити за публікаціями і різними опитуваннями [2], практично не використовують аналітичні методи управління запасами. З точки зору логістики політика управління запасами обов'язково повинна спиратися на стратегію підприємства в цілому [4], запас як форма існування матеріального потоку не може розглядатися ізольовано в рамках окремої ланки, наприклад, відділу закупівель. Необхідна ув'язка всіх ланок ланцюга матеріального потоку, пов'язаного, крім того, з відповідним інформаційним і фінансовим потоком. Управління запасами підприємства — інтегрований процес, що забезпечує операції з запасами всередині фірми і поза нею — на всьому протязі ланцюга управління поставками.

З метою поліпшення управління виробничими запасами вони відображаються в бухгалтерському обліку, який можливо грамотно організувати на базі регулятивних нормативних документів для підготовки бухгалтерської фінансової звітності. Формуються дані в обліку в процесі прийняття документів та відображення фактів господарської діяльності підприємства шляхом складання бухгалтерських проводок методом подвійного запису. З метою відображення фінансової інформації в обліку дається опис видів і методики оцінки. Для перевірки даних кожне підприємство визначає методику і способи інвентаризації з метою достовірного відображення майна у вигляді матеріально-виробничих запасів у звітності підприємства.

Дані отримані в управлінській та фінансовій звітності і дають можливість організувати управління матеріальними запасами — це важлива сфера всієї системи управлінського обліку і контролю виробничо-господарської діяльності підприємства на основі якісного прогнозування і планування управлінської та господарської діяльності.

Забезпечити контроль даних, представлених у звітності, допоможе система внутрішнього контролю (СВК), що діятиме на підприємстві: контролю як такого — за збереженням матеріальних ресурсів у місцях їх зберігання і на всіх етапах їх руху; контроль за дотриманням встановлених підприємством норм запасів, що забезпечують безперервний випуск продукції, виконання робіт і надання послуг, організовується безпосередньо в обліку: поточний контроль — одна з основних завдань бухгалтерського обліку матеріально-виробничих запасів. Матеріально-виробничі запаси становлять значну частину майна підприємства — на підприємствах харчової промисловості номенклатура матеріальних цінностей обчислюється десятками тисяч найменувань. Інформація про рух в облікових даних виробничих запасів становить більше 30 % всієї інформації з управління виробництвом, тому контроль стану обліку, повноти і своєча-

сності оприбуткування, правильності зберігання та використання виробничих запасів в сучасних умовах має велике значення [1].

Основними завданнями контролю операцій з виробничими запасами є:

- ◆ встановлення законності проведених операцій із запасами;
- ◆ перевірка організації складського господарства, стану збереження запасів;
- ◆ перевірка правильності та ефективності використання матеріальних ресурсів;
- ◆ перевірка дотримання правил відпуску запасів;
- ◆ оцінка системи внутрішнього контролю за використанням запасів у виробництві;
- ◆ оцінка повноти і правильності відображення господарських операцій із запасами в бухгалтерському обліку та звітності [3, с. 167].

Одним із важливих в даний час, а також перспективних і ефективних видів економічного контролю в умовах ринку є незалежний контроль — аудит, який може бути розглянутий в системі внутрішнього контролю підприємства.

Витрати на матеріали мають значну частку в загальному обсязі витрат, і аудиторська перевірка обліку матеріально-виробничих запасів є важливою ланкою в системі контролю за діяльністю кожного промислового підприємства. Вона дозволить мінімізувати ризик наявності суттєвих помилок в обліку, а в подальшому і в процесі розробки та прийняття управлінського рішення.

Таким чином, одним з найбільш перспективних і значних напрямків контролю за діяльністю суб'єктів господарювання є незалежний контроль, здійснюваний або зовнішніми, або внутрішніми аудиторами за умови організованою відповідним чином системи внутрішнього контролю. Перевірка збереження матеріально-виробничих запасів є однією з найважливіших аудиторських процедур. Адже будь-яка суттєва помилка в бухгалтерському обліку матеріально-виробничих запасів призводить до спотвореного відображення в бухгалтерській звітності оборотних коштів, собівартості реалізації, визнаних витрат підприємства, валового і чистого прибутку.

В основі політики управління матеріальними запасами має лежати визначення їх мінімального обсягу і структури, достатніх для забезпечення безперебійної та ефективної виробничої діяльності. Вивчення та розробка напрямків вдосконалення економічних методів управління структурою і обсягом оборотних коштів, що забезпечують ефективне функціонування підприємства, вироблення стратегії і тактики безбиткового управління запасами в сформованих економічних умовах — пріоритетні напрямки ефективного використання якісної облікової управлінської інформації на етапі заготівлі, заощадження і раціонального використання матеріальних ресурсів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Горбулин В.Д. Учет материалов [Электронный ресурс].
2. Корпоративная логистика. 300 ответов на вопросы профессионалов / Под общ. ред. проф. В.И. Сергеева. М.: Инфра-М, — 2004. — 930 с.

3. *Мельник М.В., Пантелеев А.С, Звездин А.Л. Ревизия и контроль: учеб. пособие. М., 2009. — 520 с.*

4. *Солдатов А.А., Трифонов Ю.В. Синтетический подход к стратегическому управлению развитию предприятия // Российское предпринимательство. — 2012. — №5 — С. 45 – 51*